

TELEGRAFUL ROMAN.

N° 77.

ANUL X.

Sibiiș. 27 Septembrie. 1862.

Telegraful este de doză ori pe săptămână: Joia și Duminică. — Prezența rațiunii se face din Sibiiș la expedirea scrisorilor; pe afară la 7. p. poște, la bani gata, prin scrisori francate, adresele către expeditor. Prețurile prezențiale pentru Sibiiș este pe an 7. fl. v. a. iar pe o jumătate de an 3. fl. 50. kr. Pentru celelalte părți ale Transilvaniei și pentru provin-

țiile din Monarhia pe un an 8. fl. v. a. iar pe o jumătate de an 4. fl. v. a. Pentru prinț. și țară scrie pe an 12. fl. pe 1/2 an 6. fl. v. a. Inscreretele se plătesc pentru litajă ori pe 7. kr. și pe 1/2 kr. litere mici, pentru a doua ori pe 5 1/2 kr. și pentru a treia pe 3 1/2 kr. v. a.

Amplasamente.

La provocarea mai multor decizii prezențiale nouă dela 1-a Octombrie până la sfârșitul anului.

Pentru Sibiiș — — — — — 1 fl. 75 kr.

Pentru Provinciile — — — — — 2 fl. —

Pentru țară scrie — — — — — 3 fl. —

4627 pr. 1862.

Euere Excellenz!

Im Grunde h. Hofkanzlei-Präsidential-Erlasses vom 15-ten September d. J. Z. 416 pr. und mit Bezug auf das geehrte Schreiben vom 2-ten September Z. 343 praes. beile ich mich Eurer Excellenz dienstbößlichst mitzutheilen, daß die von Eurer Excellenz vorgelegte, aus Anlaß der höchstfreulichen Gene-fung Ihrer Majestät eingereichte Beglückwünschungs Adresse des siebenbürgischen Vereins für Förderung der romanischen Literatur und Volksbildung von Seiner k. k. Apostolischen Majestät mit N. h. Entschließung vom 13. I. M. unter Anerkennung der Loyalität des besagten Vereines mit Dank zur a. h. Kenntnis genommen wurde.

Wovon Euere Excellenz den ersterten Verein gefälligst verständigen wollen.

Empfangen Eure Excellenz den Ausdruck meiner vollkom-mensten Hochachtung.

Klausenburg am 18 September 1862.

Der Präsident des kön. Guberniums.

Crenville

Presied.

4627—1862

Escelenti'a Vóstra!

Pe temeiul înaltului emisu presidialu alu Cancelariei au-lice din 15 Septembrie a. c. Nr. 416 și cu relațiune la pre-tuit'a scrisore din 2 Septembrie N. 343, me grabescu a im-pertasi Escelentiei Voastre cu tota cuviinti'a, ca adres'a A-sociatiunei transilvane pentru înaintarea literaturii și cultur'a Poporului asternuta de Escelenti'a Vóstra din motivulu pré in-bucuratorei insanetosieri a Maiestatei Sale Imperatési, sa primitu de Maiestatea Sa c. r. apostolica cu P. I. decisiune din 15 l. t. sub-recunoascerea Loialitatei a amintitei Asociatiuni cu multiemire la P. I. cunosciintia.

Despre care Escelenti'a Vóstra veti binevoi a insciinti'a nu-mit'a Asociatiune. Primiti Escelenti'a Vóstra espresiunea de-plinei mele stimatiuni.

Clusiu 18 Septembrie 1862.

Presiedintele Gubernului regescu **Crenville m. p.**

Sibiiu 26 Sept. Eri nu se putu tienea siedinti'a Comi-tetului Asociatiunei din cauza ca lipsi numerulu membrilor, ce se cere de statute la votisare de si Vice-presiedintele D. Canonicu T. Cipariu și D. Antoneli dela Blasiu ne onorara cu presentia Dniloru. Deci Escelenti'a Sa D. Presiedinte cerendu importantia obiecteloru, ce au de a se pertracta la acést'a siedintia tramisa la Mercurea membrului comitetului D. Jude regescu Iliu Macelariu provocare, ca negresitu se vina pe astadi. Sosindu laudatulu Domnu sa inceputu siedintia la 9 3/4 óre dimineti'a despre care vomu impartasi in Nrulu viitoriu. Acuma ne multiemim a face cunoscutu, ca sa cetitu emisulu Presidiului gubernialu, care lamu impartasitu mai susu si ca stipendiale escrise in jurnalele nóstre sau conferitu lui Nico-lau Popu și I. Dragomiru cele de cate 300 f. pentru filoso-fia — lui Iosifu Crisianu, Moise Braniste, I. Cosieru toti iu-risti in Sibiiu. Apoi lui Procopiu Laz'a iuristu in Pest'a cele de 100 f. v. a. Lui I. Stupianu din gimn. din Blasiu — lui Zach. Ben'a și Maeru din gimn. evang. Interanu — apoi lui Aureliu Isaac din gimn. de statu de aicea cele de 50 f.

Satulungu la Sacele in 20 Septembrie.

Un'a dintre cele mai importante cestiuni de presinte, este, dupa parerea mea, si cestiunea despre dotarea Preotímei nó-stre din fundulu regescu; aici ea atinge existenti'a unui factoru cardinalu alu natiunei nóstre. Cei-ce urmarescu cu atentiune actiunile generali, si deosebitele fase prin care au trecut cu cauz'a nóstra biserico-natiunala, voru fi sciindu de buna sea-ma, ca cestiunea dotarei Preotímei nóstre gr. orientali preste totu, si acelei din pamentulu regescu *) deo-sebi se afla pusa in miscare inca de mai multu timpu, ca a-sia daru cestiunea acést'a este o cestiune precatu de impor-tanta pre atata de vechia, carea mai alesu dela anii 1848, incóci fu obieptulu principalu, asupra caruia, dupa cumu scimu noi, se indreptase neintrerupt'a activitate a Archipastoriului nostru.

Die'ta tierii din an. 1847 decise deja legalmente dotarea Preotímei nóstre din intregulu Ardealu; si conclusulu Univer-sitatei sase din 1848 privitoriu la dotarea Preotímei nóstre, prin urmare si celu din 1861 'si au fundamentulu in aceea lege dietala din anulu prementionatu; — si deca, facia cu acésta lege dietala, cu conclusele Universitatei sase, precumu si cu nenumeratele petitiuni, adursorii & asternute din par-tea Episcopiei nóstre la locurile mai innalte si prenalte mai in totu anulu si cu tota ocaziunea caletoriei Archipastoriului nostru la Vien'a, — inca si astadi cestiunea acést'a a dotarei Preotímei nóstre nu siau mai allatu solutiunea finala in favó-rea lipsitei Preotími: cauz'a vine de a se ascrie totu acelu impregiurari fatale, care produsera cele mai triste consecintie preste natiune si biserica, si care ni suntu tuturor cu multu mai bine cunoscute, decatu se faca trebuintia a le mai in-sira aicea.

Ne avendu scopulu a me estinde mai departe asupra obiep-tului cestionatu, me restringu numai pre langa conclusulu si circulariulu din urma alu Universitatei sase, emise catra ofi-ciolele scaonale, in privinti'a dotarei Preotímei nóstre; si si aci voiu se insiru numai ceea-ce se atinse si in Nr. 70 alu „Telegr. romanu, si adica: stadiulu, pone unde ajunsu, si cauzele, pentru care nu se efeptu inca dotatiunea, si apoi in urma se cercamu, ca camu ce felu de dotatiune are se a-stepte Preotímea nóstra si in urm'a acestoru concluse si circulare?

Factorii, carii aru fi chiamati se concurga la indeplinirea conclusului Universitatei, la realisarea dotatiunei Preotímei, aru fi se fie: 1. Parochii respectivi ca partea ce vine a se dota; 2. Comunele deobligate la escinderea portiunilor cano-nice, si 3. Oficiolele scaonale, ca conducátorele si eseci-tórele trebei dotatiunei.

Incatu atinge Preotímea nóstra, intielegenduse aci si Par. Protopopi, este adeveru, ca recuisitiunea consistoriala prelin-dea dela Universitate, ca realisarea dotatiunei se se faca in contielegere cu iurisdictionile bisericesci; inse Circulariulu U-niversitatei nu mentionedia nimicu despre acést'a, prinurmare se vede, ca Universitatea nu afla cu cale a chiama intr'aju-toriu la acestu lucru momentosu si concursulu Diregatorie-loru bisericesci. —

Cu toate acestea, de aice inca nu urmédia, ca Preotímea aru trebui se remana cu totulu pasiva in privinti'a dota-rei sale. Din contra, ca partea cea mai deaproape intere-sata, avendu naintea ochiloru principiile desvoltate in pré-mentionat'a recuisitiune consist. si in circulariulu consistorialu, este chiamata si are strins'a indetorire, de a desvolta cea mai mare activitate in comune, si la respectivele Oficiole scau-nale, in interesulu deplinei si favorabilei realisari a dotatiunei.

Adeveralu acestu-a atatu este de chiaru, incatu, nu se

*) „Cronstädter Zeitung“ se mira de romani, ca nu potu pronuncia Sachsenland in locu de fundus regius, fiindu acuma intreg'a Monarchia austriaca pamentu re-gescu seu imparatescu; — din acelu-aslu motivu ne miramu si noi de sasi, ca ei nu potu pronuncia pre fundus regius celu betranu, ci pre Sachsenlandulu celu nou, voindu a forma tíera in tíera.

póte trage la nici o indoiala. E bine, apoi implinitusiau Preotimea acésta datorintia a sa? Cu durere trebuie se respundem: ca nu! Cu durere trebuie se marturisim, ca Preotimea parochiala, din preuna cu Par. Protopopi respectivi, in partea ei cea mai mare nu au petrunsu intentiunile circulariului consistorialu, nu si-au cunoscutu chiamarea sa la lucrulu acestu-a importantu, si nu scie apera drepturile sale in privintia acést'a eluptate cu destula sudóre! --

(Va urmă.)

Dev'a 22 Sept. Doreamu a vede rezultatulu adunarei Comitetului din Comitatulu Huniadórei dela ²⁵/₁₃ Sept. insemnatu prin trasurele unui condeiu in comparatiune cu importantia acelei di memorabile destulu de aptu, in sa si pana candu ni aru multiami curiositatea vrunulu din membrii comitetului pomenitu, cugetu a nu fi de prisosu a face o scurta deslusire la telegramulu lui „Kol. Közl.“ d'in Dev'a, reprodustu si de „Telegrafulu Romanu intre Notitie diverse, ca: „romanii de aici cu magiarii aru fi fostu de un'a opinia la disolvarea Comitetului! ? *)

Noi esti oameni sermai carera vitreag'a sórte nu ni a datu dreptulu a ne numerá între posesorii nu cei mai mari, dar nici între cei cu censulu mai mare dupa aceia urmatori ca individi, prea firesce au trebuitu se remanemu afara d'in numerulu celoru chiamati in amesteculu afaceriloru Comitatense, in intielesulu Instructiunei pe carea a o combate aci aru fi de prisosu, 'mi permitu inse a combate modalitatea alegeriloru.

Pe candu mai multe Comune cu censu de 25 fl v. a. au remasu afara, far' a sei ceva despre dreptulu ce ti'lu da Instructiunea pomenita, pe atunci barbatulu inzestratu cu increderea poporului alesu in vr'unu cercu alegatoriu de reprezentante alu Comunelor indreptate, au fostu trantitu din loculu menitu pentru apararea intereselor nationali, alegerea anulata si individulu inlocuitu cu unu tieranu simplu cá toti cei de sórtea lui; ne vine a crede ca din capulu loculu au fostu precalculatu lucrulu ca si aceea minoritate absoluta prin Instructiune favorita se se scóta d'in mas'a poporului tieranu, cu eschiderca celoru, ce la astfelu de ocazioni, cugetau, cá se voru incumeta a le disputá competintia prea parentiasca a Domnialoru de a'ngriji singuri de soarta noastra.

Fratii magiari spre a 'ntimpiná dioua adunarei Comitetului, inca din eara trecuta pregatiti prin mai multe Conferintie private, acumu asteptau numai se sune óra menita pentru pertractarea unei adrese ori rogari anumitu studiate si cu lunile prelucrate de vr'o capacitate aleasa d'entre densii, candu iata ca sosese ²⁵/₁₃ Sept. Membri Comitetului de natiune magiari inca in preseara acelei dile au fostu toti facia, pe candu ai nostrii abea in demaneatia urmatorie se vedeau cate unulu cu straitia si siub'a pe betiu intrandu cu vr'unu Preotu ce se pareai ai conduce in curtea Dominiului fiscalu inchiriata pentru Pretoriu.

Ce era mai firescu lucru, decatu cá fratii magiari in asemenea cercustari se militeze prelenga vechia constitutiune ce asigurá strabuniloru lor, si chiaru si dumnialoru pan' ndilele nostre atatea privilegii dulci, si apoi se iase cu rogarea a li se restitui aceea, dechiarendu totu deodata ca nu voru a se slobozi la pertractarea agendelor prescise in Instructiune!

Ce era acumu se faca membrii Comitetului, de natiune romani veniti dela cornele plugului, cu vr'o cativa Preoti in frunte ne pregatiti cu lunile si cari doreau a se reintorce cu tota grab'a asi cautá de trebile lor casnice si economice? decatu descoperindusi nemultiamirea in contr'a principiuului de representatiune cu dauna intereselor nationali cuprinse in Instructiune, se-si arate dorintia a se face odata modificatiunile afundu taietorie in Constiutiunea Tierci, intr'o Dieta catu mai ingraba conchiamata pe bas'a egalei indreptati a poporaloru din aceasta Patria.

Judece acumu ori cine punctulu de manecare alu acestora, si alu acelora! si fara nici o hatere de capu va gaci in catu au fostu romani cu magiarii din acestu Comitetu, de una si aceea si opiniune?!

Comitetulu Comitatense in Dev'a.

Comitetulu Comitatense in comitatulu lui Hunyad fu conchiamatu pe 25/13 Septemvrie a. c. la Dev'a, membrii Comitetului in parte mare fusera de facia, din partea fratiloru magiari venira cu totii cu Instructiunile primite conformu consultatiunei avute in ante de asta cu 2 luni in Barci'a mare, in intielesulu carei'a era a se protestá din punctu de vedere alu ilegalitateri, protestatiunea seu dupa cumu le place unora a o botezá Adres'a era gatita de mai multe Septemani, si acumu circula numai spre subscriere. Membrii Comitetului romani de sange inca venira, era totu plugari alesi si vreocativ'a Protopopi cu Preotii romani alesi, — e de observatu ca din membrii de rendu mai multi, er' dintre onoratori Illuistritatea S'a D. Comite supremu Ioane Pipoșiu,

*) Noi inse amu intrebatu, carii romani si in ce sau in voit? R.

cu fratele D-sale Protopopulu Hondohului Bésiliu Pipoșiu nu au venit la Comitetu.

Tempulu era aproape, cu totii grabiramu in sala officiuului comitatense, unde pe la 10 óre Illuistritatea S'a D. Comite supremu Franciscu Br. de Noposa invitatu de un'a deputatiune veni, si deschisa adunarea cu un'a vorbire scurta inse potrivita rostita in limb'a magiara si romana, apoi lasa de se cetira mai multe paragrafe a Instructiunei pentru organisarea provisorie a municipalitatiloru — dupa asta sau ridicatu D. Ladislau de Bartsai, si desfasura in unu tonu moderatu greutatile, ce intimpina Comitetulu cu atate octoari, apoi poff'a de a potea unadata esi din aste incurcaturi, firesce intielesulu totu alu acestei vorbiri era genuinu cu cela alu Adresei facute, adeca recastigarea Constitutiunei preavute. Dupa D. Bartsai se ridica Preotulu romanu D. Ulpianu si dise, ca densulu cetindu Instructiunea de amenuntulu au aflatu cumca aceea vine in contradicere cu nall'a Diplom'a din 20 Octomvre 1860, si pentru romani e mai apasatoaria ca toate Institutiunile de pana acumu, asi'a densulu convinsu ca din debaterile intreprinse pe basea acestei Instructiuni nu va resultá nimic bunu pentru romani, si ca pentru interesele romane nu sau ingritu Instructiunea, densulu nu poate, si nu voesce a fi membrulu Comitetului, ci iaru fi parerea cá se se roage Maiestatea S'a pentru conchiamarea Dietei Transilvane, carea singura va fi competenté si in stare a ne scoate din atate provisorii. Aici Illuistritatea S'a D. Comite supremu intreba ambele parti de partinescu pe antevorbitori, si dupa primirea respunsului afirmativu conformu §-lui 14 alu Instructiunii au disolvatu adunarea.

Aceasta e toata curgerea lucrului, romani dara si actu si au aratatu neindestulirea cu Instructiunea inaltulu Guvernu, ce e atata de apasatoaria pentru romani. Se poate cá romani acestu Comitetu nu au corespunsu asteptarii mai multora, densii inse au lucratu eredinciosii politice de a protestá, si deca voru fi gresitu ceva in pasii lor, asta gresiala cu dreptu saru putea a scrie Comitetulu permanentu, *) dela care neci una data primiramu óre care directiva.

Unu Romanu.

Protocolu

din 2 Octombre 1860.

(Urmare.)

Siedintia II-a in 3 Octombre 1860 se inceputu la 9¹/₂ óre diminetia de facia au fostu ca membrii ai Comisiunei D. Dai Pavelu Vasiciu. Tim. Cipariu Canonicu. I. Popasu Protopopu. G. Baritiu din Zernesti. G. Munteanu Directoru. Andr. Muresianu Translatoru. G. Codru c. r. adjuntu. I. Puscariu c. r. Pretoru. Ant. Vestemianu preotu gr. c. din Sibiu.

Cetinduse protocolulu siedintiei I-ei din 2 Octombre a. c. intru totu cuprinsulu seu, acelasi fu si aprobatu.

La ordinea dilei a fostu.

1 Citirea prin unulu d'in Secretari a proiectulu de ortografi'a romana cu litere latine comunicatu Comisiunei filologice de catra In. C. R. Gub. cá tramisu in diosu dela In. C. R. Minist. de Instr. publica cu aceea insarcinare, cá Comisiunea filologica sesi faca reflexiunile sale la acelasi, seu selu schimbe dupa cerintia, la totu casulu inse intr'unu modu determinatu.

Conclusiune. Cetinduse acelu proiectu cu tota luarea aminte si studianduse in adinsu, Comisiunea se vediu indemnata a dechiará cu votu unanimu, cumca acelasi de si destinatu a regulá ortografi'a romana cu litere latine neci decumu nu póte corespunde scopulu propusu, nici a indestulá intru nemicu acceptarile literatiloru natiunei romane; eara aceea din urmatoarele temeieri; pentru-ca:

1 Disulu proiectu nu respecta de locu progresele limbei pe care lea facutu aceast'a de ani 300 de candu aceea se scrie si se cetesce.

2 Acelasi nesocotesce tote acelea studia filologice seriose indelunge, care de ani optdieci in cöce de candu limb'a romana se scrie si cu litere latine, s'au facutu asupra ortografiei aceliasi de catra mai multi barbati romani renumiti nu numai in campulu literaturei natiunale, ci si preste totu in lumea erudita cu cele mai frumoșe rezultate.

3 Proiectulu propusu Comisiunei spre desbatere este de o natura ca in locu de a nainta sa arunce mai virtosu pedeci in drumulu desvoltarei limbei romanesci. Earu acest'a cu atata mai virtosu, ca dupa acelu proiectu fonetic'a limbei romane cu tote finele modulatiuni si nuantie ar' fi sa se ficsece, si ori si cumu se se lege odata pentru totudeaun'a intr'unu modu precumu natiunea romana nu va voi neci odinioara.

4 Desu numitulu proiectu de ortografi'a lovesce dea dreptulu in principulu etimologicu alu limbei si se infrunta cu geniulu ei in modulu celu mai batatoriu la ochi, intr'acea comisiunea pentru cá se castige din tempu si se scurte din reflexiunile sale, aflá cu cale a rugá pre Dn. Canonicu T. Cipariu, cá sa binevoiasca a dá citire acelor reflexiuni ale sale, pre care apucase ale face de mai nainte, la desunumitulu proiectu de ortografi'a si ale comunicá membriloru.

Cetinduse acele reflexiuni earasi cu tota luarea aminte, cialalti membrii ai Comisiunei avura preaplacuta ocaziune de a se convinge cum ca Dnulu Canonicu Cipariu cu acelu operatu alu seu a usioratu preamultu lucrurile Comisiunei, si totu odata a concentratu la unu locu tote argumentele vorbitoare pen-

R.

tru necondiționată delaturare a desucitatului proiectu, de ortografia; eara apoi afla de neaparatu că operatulu Dnului Canonicu Cipariu se se alature la protocolulu Comisiunei spre înaintare mai departe.

Cu această sa încheietu ședinți'a

Ședinți'a III-a din 4 Octobru 1860. (Inceputu la 11 óre deminēti'a). De facia au fostu D. Dnii Dr. Vasiciu. T. Cipariu canonicu. Ioan Popasu protopopu. Georgie Baritiu. Gavr. Munteanu Directoru. Andr. Murasiu Transl. gub. I. Negrutiu protopopu. Ant. Vestimianu paróchu. I. Puscariu c. r. pretoru Germanu Codru c. r. adj. de pretura.

La ordinea dīlei a fostu:

Defigerea principiului dupa care trebuie se se regule ortografia limbii romane cu litere latine.

Conclusu. Comisiunea primindu și cercetandu această cestiune de o importanția suprema pentru vieti'a și înșintarea limbii romane, din acela punctu de vedere pre care lu arata sciinti'a, cunoscandu ca literati natiunei au sesi alēga aici numai între principiulu etimologicu și între celu foneticu. Densă din partea sã dechiara și recunósee principiulu etimologicu de singurulu principiu alu unei ortografii și gramatice regulate; eara acest'a din urmatórele temeieri:

Principiulu etimologicu este conservativu pentru orice limba și cu atata mai vertosu pentru limb'a nóstra romana; elu a deca este conservatoriulu formeloru celoru bune, regulatoriulu de anomalia, aducatoriulu la unitate, a diferentieloru fonetice. Cu'nu cuventu e unu principiu de perfectiunarea limbii. Din contra principiulu foneticu e unu principiu destructiv, cu carele dōca l'amu adoptá aru urmá, cá se se sancționeza anomaliele limbii, și ne aru ábate dela unitatea limbii autoridindu formele stricate și provincialismii. Mai departe, istori'a literaturii noastre natiunale este martora, cum ca limb'a romana în cursu de ani treisute de si cu ajutoriulu literiloru Chiriliane a înaintatu cultivandusa mai preste totu dupa principiulu etimologicu; eara în catu a suferitu pedeci în acēst'a privintia aceleasi i sau aruncatu în drumu totu numai prin ortografi'a cu litere chiriliane; eara dupa ce de ani optu dieci în cōce mai multi barbati de litere au întreprinsu a restaurá literele latine în dreptulu loru și cu aceliasi au adoptatu totu odata și principiulu etimologicu, în partea cea mai mare cu rezultate fórtē imbucurátore cea ce se póte cunósee nunumai din tractatulu ortograficu al lui Petru Maior protopopu și revisorulu de carti publicatu la anulu 1819, din dictionariulu de patriu limbii elaboratu de mai multi barbati, și tiparitu și esitu totu la Bud'a în a. 1825, din celu de trei limbi al lui Ioan Bobu tiparitu în Clusiu precumu și din alte mai multe opuri romanesci publicate cu litere latine mai virtosu în Blasiu, Brasiovu, Sibiu, precum și în principatele vecine, unde tocma și Monitoriulu oficialu cá organu alu Guberniului cum și mai multe carti școlastice se publica totu cu litere latine, ci și din acea impregiurare cumca scrierea limbii romane cu litere latine s'a introdusu în cateva diocese ale cleruriloru romanesci, încependu mai virtosu dela 1835 și se continua pana în dīlele nóstre, cea ce se putea întemplá totu cu aseminea rezultatu imbucuratoriulu inca și în afacerile publice ale țierei, deca natiunei nóstre pana nainte cu ani 12 în țierile austriace i saru fi recunoscutu vieti'a politica.

Cu toate acestea

Comisiunea considerandu impregiurările, în care astadi se afla limb'a romana precumu parinti nostrii au fostu aplecati a face óresicare concesiuni principiului foneticu, asia și dens'a se vede indemnata a cede foneticei în casuri mai grele; eara acest'a numai pana candu cunoscinti'a gramaticei a limbii romane lucrate pe temeieri solide vá casitigá prin ajutoriulu școlerulu o întindere mai mare în natiunea romana, și pana candu o societate literaria filologica romana, a carei înfiintare se doresce în generalu, va elaborá și publicá unu dictionariu romanu etimologicu dupa cerintiele sciintieloru filologice din tempulu în carele se vá scrie acelasi.

Cu acestea sa încheiatu ședinția la 1 óra dupa amēdi.

(Va urmá.)

M. O s i o r h e i u. Intrandu cinevá pentru antaiasi data oara în acestu orasiu, mim'a secuimei, afla placere la vivacitatea lui și si poate face speranta de a afla petrecere buna. Catu de curentu inșsa se vá vedé inșielatu, de nu vá fi inșinoratu magiaresc, de toate partile este privitu cu dispretiu, și cinevá se simte recreatu scapandu de cautaturile cele boldisic, ce i se arunca asuprá. Dar' de ar remanē lucrulu pe atatu, ar' mai trōce, inșe de vei vorbi romanesc, cá se te audia cei sīnorati, apoi indata te vei vedé onoratu și cu titulu celu finu de „oláh kútya,” ba unii d'ntre acei eroi esaltati mergu și mai departe în curtoasi'a lor, aratandu'ti fineti'a lor prin aruncaturi de petri. Nū sciú, de care elasa a poporime Osiorheiene se știenu acei cavaleri, dar' eu nu cunoscú nece o elasa, careia i ar' po-

té face ónoare o astfelu de brutalitate, — nece chiaru colegialistiloru.

Aceste galante demonstratiuni le esperiara între alti romani, domnii amploiatu din Osiorheiu și într'acēsti'a cu distingere D. asesoru tabularu G. R. ba dupacumu întieleseiu, acestu din urma se afla chiaru în pericululu victiei, fiindu ca a avutu nespúsa arogantia de a pretinde se depuna juramentulu în limb'a romana și nu în cea magiara. Gróznica arogantia. cá unu amploiatu constitutionalu se pretinda acei'a, ce oricarui soldatu, intrandu în servitiu, i este concesu.

De este politicu, a denegá Romanului și acestu micu dreptu, într'unu timpu, candu principiulu nationalitatii predomnesce toate spiritele, candu ori ce patriotu bunu nu doresce nimic'a mai ferbinte, de catu impaciuirea natiuniloru colocuitoare în Ardealu; de este politicu de a face din acestu lucru bagatelu (în casu, candu ar fi concesu) o cauza de nationalitate, cauza timbistica, prin neconcedere, nu voi decide; póate ca politicá mai înaltá si barbatu ei nu ufla fericirea patriei în bunántielegere ci în contrariulu. Me marginescu spre a arata, ca nu este nece dreptu, de a constringe pre amploiatii romani se jure în limb'a romana. Se concedemu pentru unu momentu, ca limb'a magiara este singura limb'a oficioasa; nu vá denegá nimeni ca și în armat'a austriaca limb'a germana este esclusiva oficioasa, dupa cumu avú ocașiu a se incredinți'a și înaltulu Gubernu mai deunadi, și totusi se concede fiacarui recrutu, a jurá în limb'a s'a credinți'a Maiestatii Sale. Dar' vo. u dice D-loru, ca nu se presupune dela fiacare soldatu se scia germanesc, dar' se presupune dela fiacare amploiatu se scia limb'a magiara. — Se poate presupune, dar' această presupunere în toata întinderea sa poate avé totu atat'a de a face cu adevērul, ca si acea presupunere, ca fiacare amploiatu e detoriu se scia toate trei limbile țierei; deci celu puțin, cá se nu se faca atat'a abusu cu sântieni'a juramentulu, se fimu indulginti unulu catra altulu. — Afara de această diplomele cari se reducu la cestiunea limbii, dīcu ca se se observeze usulu de mai nainte, înainte inșe juramentulu erá latinescu; deci traducandu-se juramentulu ungurescu urmeaza dupa aceleasi diplome, cari demanda egal'a îndreptatire, cá se se traduca și în celelalte limbi ale patriei. —

Au esistatu multe legi nedrepte și ne corespunditoare cu spiritulu timpului, dar' esecutoriile ei întielepti totu deun'a au neteditu partile coltiuroase, prin úsu, acomodandu-le cu spiritulu timpului. — Deaca fratii magiari voescu se pazēasca sântieni'a legii, apoi atunci celu puțin se nu cerce ale dute în depunire pana la estremu, Dloru le cunoscú singuri de necoresponditoare, ci pana la alt'a renduiala se vedea a le face suferibile prin indulgentia. Această cere resonulu! această patriotismulu curatu.

Деспре Фрѣптіфікареа плантеі де кѣкѣрѣз.

Пѣвлікѣчїзне.

Фабрікеі ч. р. ераріалі де хѣртї Schlöglmühle дела Gloggnitz га свѣчесѣ пѣскѣїреа де а фаче хѣртї фоарте мїнѣнатѣ дїн плѣнтѣ де кѣкѣрѣз шї маї алесѣ дїн фоїле кѣ карї сѣптѣ лпвѣлїці чїккалї. Тотѣ аколо са алатѣ шї прочесѣра де а тоарче шї десе фїреле челе лпцї але плантеі де кѣкѣрѣз шї де а фаче пѣне фоарте гѣстоасѣ дїн матерїа чеа нѣтрїторе а ачестеї плѣнте местекандзо кѣ фѣрїнѣ комѣнѣ.

Пентрѣ ка пѣвлікѣлѣ сѣ се поатѣ конвїнѣ кѣ окїї деспре реслтантеле де пѣнѣ акѣтѣ шї деспре фѣврїкѣчїзне, се ворѣ фаче еспѣсечїнї де продѣнते дїн плѣнте де кѣкѣрѣз маї лп-тѣлѣ лп Вїена лп локалїтїде ч. р. Тїпографїї де кѣрте шї де статѣ шї маї тѣрзїї шї лп алте четѣцї маї марї але Монархїеї.

Сепарареа матерїелорѣ нѣтрїторе че се афлѣ лп плѣнта де кѣкѣрѣз се фаче деокандатѣ лп ч. р. фабрїкѣ де хѣртї Schlöglmühle шї лп ч. р. едїфїчїї алѣ Тїпографїеї де статѣ дїн Вїена.

Персоанеле прївате карї воескѣ сѣ фолосеаскѣ лп интереслѣ лорѣ пропрїї пѣскѣїрїе індїкате маї свѣсѣ, свїтѣ аплѣрїтѣнтѣлѣ прївїлеціелорѣ лпнѣрѣтесчї дате консіларїалѣ аѣдїкѣ Кавалерѣ де Аѣер, афлѣ ла ачестѣ домнї консіларїї чеа маї промтѣ інформѣчїзне.

Інстрїчїзне, кѣтрѣ домнїї продѣкѣторї де кѣкѣрѣз.

Спре а пѣтеа фолосї кѣм се наде кѣлѣпереа де кѣкѣрѣз дїн ачестѣ аплѣ шї спре а пѣтеа кѣпѣта фої де чїккалї лп модѣлѣ вртѣторїї ла кѣлѣпереа кѣкѣрѣзлї.

Дѣнѣ че се ва коаче кѣкѣрѣзлї шї се ворѣ кѣлѣре чїккалї сѣлѣ тѣлеї, сѣ се десфакѣ фоїле кѣ карї сѣптѣ лпвѣлїці еї шї сѣ се лптїндѣ пе пѣмѣнтѣ ор дакѣ арѣ фї вмедѣ пѣмѣнтѣлѣ, сѣ се вѣче пе о аштернѣтѣрѣ акомодатѣ, апої сѣ се лппакетезе лп сачї шї сѣ се препаре спре а се транспорта ла локарїле кѣвенїте. Кѣ кѣтѣ ворѣ фї фоїле маї вѣскате шї маї грїжїте де нѣтрїзїзне кѣ атѣтѣ сѣптѣ шї маї вѣне. Прїн вртаре е лп интереслѣ продѣкѣторїлорѣ ка ла адѣнпареа фоїлорѣ сѣ аївѣ чеа маї маре грїжї ка фоїле сѣ сосеаскѣ ла фабрїкѣчїзне кѣтѣ се ва пѣтѣ де маї кѣрате шї маї вѣскате *).

*) Оферте лп скрїсѣ пентрѣ престареа атѣрорѣ фої калїтатїве се ачептѣ ла Тїпографїа де статѣ.

Фіндкь фоліе факѣ пѣтаї партеа чеа маї микъ а паївдї де кь-кьрѣзѣ, продѣкторїлорѣ ле ретѣлї дпкѣ паїе дестѣле пентрѣ речеринделе лорѣ економїче шї преуѣлѣ че капѣтѣ пентрѣ фолї е шїлї венїтѣ кѣ тотѣлї кьратѣ челѣ потѣ траде дїп кьлєдереа кькьрѣзѣлї. Прїп ѣрмаре е де дорїтѣ ка фолрте тѣлїї продѣкторї сѣ ѣрмезе ачестей инвїтїрї фѣкѣте кѣтрѣ ей пентрѣ адѣнареа фолїлорѣ.

Ачєаста се поате аштепта кѣ атѣт маї таре кѣ кѣтѣ кѣ аїчї е ворѣа де дпайнтареа шїлї ратѣ поѣ де индѣтрїѣ, карє дѣшѣ че се ва десволта маї таре поате фї де дпсємїлїтате таре пентрѣ економїа пѣчїснале а дєрей.

Вїєна, дп Августѣ 1862.

A. Кавалерѣ Ауєр де Вєлсбаєх,

ч. р. консіларїѣ азлїкѣ, дїректорѣ алѣ Тїпографїей де кьрте шї де старѣ, шї кондѣкторїѣ сѣперїорѣ алѣ фаврїей ерарїалї де хѣртїѣ Schlögmühle.

List'a

atatu a membriloru noi intrati dinpreuna cu tapsele loru, catu si a altoru binefacatori, care au contribuitu pentru fondulu Asociatiunei.

Comun'a Brosteni cerculu Paucei 10 f. Davidu Dendiu jude com. in Rosi'a 5 f. Nicolae Diacu cantoru si proprietariu in Tėu 10 f. Clemente Tamasiu parocu in Strajia 10 f. Basiliu Andreiu notarin comun. in St'imbru 5 f. Ioanu Serbu jude comun. in Cisteiu 5 f. Basiliu Albinelu economu in Springu 5 f. Ioanu Deacu Parochu in Springu 5 fl. Clemente Munteanu Parocu in Limb'a 5 f. Vasile Rosiu proprietariu in Belgradu 5 f. Sum'a 65 fl.

Tapsa anuale pe anulu 1862³/₄.

Paulu Cherechesiu Parochu in Belgradu 5 f. Alexandru Turdosianu Parochu in Belgradu 5 f. Georgiu Görög negutiatoriu in Belgradu 5 f. Sabastianu Tesl'a propriet. in Belgradu 5 f. Nicolau Tamasiu c. r. locotente in Belgradu 5 f. Petru Branu proprietariu in Ciugudiu 5 f. Nicolau Berghėnu Senioru pelariu 5 f. Simeonu Berghėnu senioru in Belgradu 5 f. Summ'a 40 f.

D. Nicolae Marinovici 1 f. D. Mihailu Orbonasiu Senioru 1 f. Michailu Orbonasiu Iunioru 1 f. Ioane Rusu Iunioru 1 f. George Marinovici Iunioru 1 f. Albert Siorbanu 1 f. Alexandru Sotropa 1 f. Petru Anea 1 f. Petrea Grecu 1 f. Iosifu Grindeanu 1 f. Alexandru Szilasi 1 f. Ioane P. Maieru 1 f. Ioane Dombradeanu 1 f. Ioane Auranu 1 f. Iosifu Tincu 1 f. Simionu Crainicu 1 f. Necita Callini 1 f. Mihailu Crisanu 1 f. George Bardosi 1 f. toti Iuniori. veduva Iacoban 1 f. Summ'a 20 fl.

Nicolau Baiasiu jude primariu. Constantinu Apostolu Senatoru. Ioanne Casanu Senatoru. Alesandru Baiasiu proprietariu. Alesandru Popescu Cancelistu. Marcu Popu proprietariu. fie care cate 5 fl. toti din Hatiegu. Summ'a 30 fl.

Nr. 46—1 Publicatiune de Concursu.

La postulu de Profesur'a musicei vocale, si a Cantariloru bisericesci pe note dupa regulele Artei, cu care e impreunatu unu salariu anuale de 500 fl. v. a. si Cuartiru naturale cu 2 odai — in mediuloculu loru culina — cu celariu si gradina de legumi. — Terminulu pентру concursu e prefipta diu'a de 1-a Ianuariu 1863 st. n. — Doritorii de a concurá si ocupá acestu postu voru avé de a-si substernerє recursurile sale la ordinariatul Mitropolitanu gr.-cath. alu Alb'a-Iuliei pe hartia timbrata cu urmatoarele adevèrintie demne de toata credinti'a.

a) Ca sciú artea musicei vocali si si acelei instrumentali cu toata recerut'a esactitate. —

b) Adevèrinti'a despre purtare s'a morale precumu si despre cea politica, — mai in urma. —

c) Atestatu de a maї fostu undev'a Profesoriu de music'a vocale seau instrumentale. —

Blasiu 27/15 Septembrie 1862.

Ordinariatulul Mitropolitanu.

48—2 CONCURSU.

La scól'a normale, principale, romana, ortodoxa din Satulungu, Districtulu Brasiovlui, se cere unu invetiatoriu cu salariu anuale de 200 fl. v. a. si 25 fl. bani de cuartiru.

Predisulu salariu se primesce regulatu la sfarsitul fia carei luni dela Diregatori'a comunale pe langa infacisierea cuitantiei timbrate.

Pentru acestu postu vacantu se deschide concursu pana la 30, Septembrie a. c. st. v.

Dreptu aceea ori care dorese a concurá pentru postulu susu numitu are a trimite in Brasiovu la Pré On. Domnu Ioanu Popasu, Protopopulu I-ii. alu Brasiovlui, pe langa petitiune timbrata cu 50 cr. v. a.

1. Atestatu ca a absolvatu cu purtare buna si cu sporiu de clas'a 1-a gimnasiulu micu si cursulu pedagogicu din Sibiu, seú celu putinu gimnasiulu micu.

2. Atestatu de botezu ca e de confesiunea gr.-orientale; si in sfarsitu.

3. Atestatu de purtare politica; si acestea pana la susu prefiptulu terminu, spre a se puté asterne cei alesi din concurenti' Escelentiei Sale Pré Santitului Episcopu alu Bisericei ortodoxe, pentru parinteasca intarire.

leniiei Sale Pré Santitului Episcopu alu Bisericei ortodoxe, pentru parinteasca intarire.

Satulungu 18 Septembrie 1862. Representantii comunei bisericesci prin

Irimia Verzea m. p. Parocu

Zacharia Parvum p. Curatoru

47—2 CONCURSU.

La scól'a populare, romana ortodoxa, de langa Biserica S. Adormiri din Brasiovu-vechiu, Districtulu Brasiovlui, se cere unu invetiatoriu cu salariu anuale de 200 fl. v. a.

Predisulu salariu se primesce regulatu la sfarsitulu fiacarei luni dela Representanti'a susu mentionatei Biserice pe langa infacisierea cuitantiei timbrate.

Pentru acestu postu vacantu se deschide concursu pana la 30 Septembrie a. c. st. v.

Dreptu aceea ori care doreste a concurá pentru postulu susu numitu are a trimite in Brasiovu la Pré On. Domnu Ioanu Popasu, Protopopulu I-ii alu Brasiovlui, pe langa petitiune timbrata cu 50 cr. v. a.

1. Atestatu ca a absolvatu cu purtare buna si cu sporiu de clas'a I-a gimnasiulu micu si cursulu pedagogicu din Sibiu, seú celu putinu gimnasiulu micu.

2. Atestatu de botezu ca e de confesiunea gr. orientale; si in sfarsitu

3. Atestatu de purtare politica; si acestea pana la susu prefiptulu terminu, spre a se puté asterne cei alesi din concurenti' Escelentiei Sale Pré Santitului Episcopu alu Bisericei ortodoxe, pentru parinteasca intarire.

Brasiovu 16 Septem. 1862. Representati'a comunei bisericesci prin Georgie Persienariu m. p. Parocu. Lefter Brezanu m. p. Curatoru.

49—1 Concursu.

Pentru ocuparea posturilor invetiatoresci in statiunile vacante la scólele populare, romane, ortodoxe in Districtulu Cetatei de Peatra se deschide Concursu pana in 10 Octomvre pentru urmatoarele Comune.

1. Fauresti cu salariu anuale de 200 fl. v. a. 4 Stengeni de lemne si cuartiru naturalu. —

2. Ciokotisiu cu un salariu anuale de 200 fl. —

3. Carbanariu cu un salariu anuale de 150 fl. v. a. si cuartiru naturalu. —

4. Drag'a Villm'a cu unu salariu de 200 fl. v. a.

5. Secatura cu un pausialu de 150 fl. v. a. —

La toate acestea Comune pe langa leaf'a cuviincioasa e impreunatu si unu salariu de 15 fl. v. a. pentru obiecte scolare.

Dreptu aceea doritorii de a ocupá vre un'a din statiunile acestea au a se adresá pe terminulu prefiptu inaintea subscrisului la casa pretoriala in Somcutá mare cu cerere de propria mana a loru scrisa, si cu documinte. —

1. Ca suntu Romani de religiunea dreptu credincioasa resariteana.

2. Cu atestatu ca au absolvatu celu pucinu 4 clase normale si cursulu Pedagogicu in Institutulu diecesanu.

3. Adevèrintia despre purtarea morala, dela diregatori'a politica.

Prin Candidatiune cei alesi dintre concurenti se voru tramite inaintea Présfintulu Escellentiei Sale Episcopului Bisericei ortodoxe pentru Parinteasca intarire.

Fauresti 15 Septembrie 1862.

Inspectorulu scóleloru districtuale in Protopopiatulu gr.-res. Tractului Cetatei de Peatra.

Gregorie Ciocasiu Protopopu.

35—2 Publicatiune de concursu.

Pentru premiulu literariu de 100 fl. v. a. alu Asociatiunii transilvare pentru inaintarea literaturii s. c. l.

Intru intielesulu articul. XIV p. i. din siedinti'a III a adunarii generale din a. c. subscrisul Comitetu publica prin acésta concursu la premiulu de 100 fl. v. a. cu

Cea mai buna carte despre Inaintarea economiei de campu si a pomariei intre romani pe langa urmatoarele Conditii.

Acea carte se dea celu putinu 10 cóle tiparite in 8° mare (camu 30 scrise).

Se fia compusa in stilu catu se pôte, mai popularu si usioru de intielesu si cu deplin'a cunoscintia teoretica si practica in acésta specialitate.

Manuscriptulu se fia curatu, usioru de cititu, inse nu scrisu de man'a, auctorului si nici subscrisu de elu, ci numai prevediutu cu unu Motto.

Terminulu concursului e prefiptu pe 31 Maiu 1863 pe candu, manuscriptulu este a se trimite la subscrisul Comitetu.

Manuscripte care aru veni dupa susnumitul terminu, se voru socoti de intardiate.

Sibiu 4 Sept. 1862. c. n.

Comitetulu Asociatiunei pentru inaintarea literaturii si culturii poporului romanu.